

VANUS
9–12

Kooliülest tegevuste juhend

See tegevusjuhend sisaldab ideid ja soovitusi tunnitegevusteks ning kogu kooli, lastevanemaid ja teisi sidusrühmi kaasavateks tegevusteks, mis aitavad luua sõbralikku ja osalust soodustavat keskkonda.

Selline kogu kooli hõlmav lähenemisviis on väga vajalik. Eri kultuuritaustaga lapsed ei omanda koolis mitte ainult teadmisi, vaid loovad ka olulisi ühiskondlikke sidemeid ja suhteid, mis ühendavad neid vastuvõtva kogukonna, vanemate, õpetajate, kooli juhtkonna ning kogukonna organisatsioonidega.

ÜRO pagulasamet (UNHCR) kaitseb inimesi, kes on sunnitud konflikti ja tagakiusamise tõttu oma kodust põgenema. Me päästame elusid, kaitseme õigusi ja aitame luua paremat tulevikku.

© 2021 UNHCR. Rohkem õppematerjale leiata aadressilt unhcr.org/teaching-about-refugees

Õppematerjalid eesti keeles: maailmakool.ee/unhcr

ENNE ALUSTAMIST

Märkus pagulaste, rahvusvahelise kaitse taotlejate ja sisserändajate kaasamise kohta õppetöö kavandamisel.

Enne pagulaste, varjupaiga ja sisserändajate teemaga seotud õppetegevust võtke veidi aega, et mõelda oma klassi õpilaste peale.

Kas mõni neist on põgenik, kes taotleb varjupaika? Kui see on nii, siis mõelge, kas rääkida sel teemal lapse ja ta vanematega (olenevalt lapse vanusest).

Võimaluse korral kasutage õppetundides vanemate ja laste ideid ning tagasisidet. Paluge neil küsimustele vastata ainult siis, kui nad on sõnaselgelt öelnud, et nad soovivad nendele vastata või sellistel teemadel rääkida.

ÕPPETEGEVUS

Siin on mõni tegevus, mida saate õpilastega ette võtta, et pagulasteemade kohta õpitud rakendada.

ÕPIVÄLJUND

1 | Mõista pagulastaustaga lapsi ja suurendada empaatiat nende suhtes.

Võtke ette uurimistöö, et koostada kooli pagulastaustaga lastele juhendmaterjal.

1. samm. Arutlege selle üle, mis tunne on alustada uut elu uues koolis ja võõras riigis. Paluge lastel valida teemad, mille kohta oleks kasulik saada juhiseid.

2. samm. Seda võiks teha uurimistööna, kus lapsed koguvad (soovi korral anonüümseid) andmeid kooli teistelt lastelt selle kohta, mis tunne on olla koolis uus tulija.

Need, kes soovivad, võivad uurimistööd tegevatele lastele teada anda, et on valmis nendega sel teemal vestlema. Lapsed saavad ka oma vanematelt küsida, mida nad peavad tegema selleks, et registreeruda kooli või alustada uut kooliaastat.

3. samm. Seejärel võiksid lapsed riputada oma uurimistöö mõnele teadetetahvlile üles. Selleks sobib näiteks suur tahvel, kuhu nad saavad oma tulemused kirjutada. Lõpuks võib õpetaja aidata koostada juhendi kogu uurimistöö põhjal ja panna selle teadetetahvlile.

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „*See on õpetanud meile, kui oluline on olla enda koolis uute tulijate suhtes lahke ja abivalmis. Vaatame, kas saame seda jätkata terve kooliaasta.*”

2 | ÕPIVÄLJUND

Mõista rahvusvahelise kaitse taotlejate majanduslikku olukorda.

1. samm. Paluge lastel rääkida oma vanematega, kui palju raha nad igal nädalal või kuul toidule kulutavad. Lapsed võiksid panna selle summa anonüümselt paberile kirja ja seejärel leida üheskoos nädala keskmise summa.

2. samm. Uurige välja, kui suur on rahvusvahelise kaitse taotlejate iganädalane eelarve, ja paluge lastel summasid võrrelda.

3. samm. Paluge lastel väikestes rühmades koostada nimekiri sellest, milliseid toiduaineid on neljaliikmelisele perele nädalaks vaja.

4. samm. Tehke lastele väljasõit kohalikku kaubanduskeskusesse või poodi, et näha, kui palju raha kulub nimetatud vajalike ostude tegemiseks. Võrrelge seda summat sellega, kui palju nende pered keskmiselt kulutavad ja kui palju saab rahvusvahelise kaitse taotleja. Korraldage rühmaarutelu kogutud teabe üle ning uurige, kas lastel on ideid ja soovitusi rahvusvahelise kaitse taotlejatele mõeldud toetuste kohta.

5. samm. Kirjutage kohalikule või riigi poliitikule kiri saadud tulemuste kohta ning julgustage lapsi tegema videoid ja voldikuid sellest, mida nad on õppinud ja mida saab poliitikutega jagada.

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „*See on olnud tulemuslik ja kasulik tegevus, et mõista, kuidas rahvusvahelise kaitse taotlejad elavad meie riigis, kui nad siia saabuvad.*”

3 | ÕPIVÄLJUND

Õppida koos töötama, et luua midagi kaasavat. Mõista, et igapäevane panus on oluline.

Võtke ette ühine loometegevus pagulaste teemal ja jagage seda kogukonnaga, näiteks kutsuge kohale lastevanemad või tehke näitus koolile või teistele klassidele.

1. näide. näituse loomine ja korraldamine
2. näide. tantsuetenduse või näidendi loomine ja korraldamine
3. näide. luuleõhtu korraldamine
4. näide. juturaamatu kirjutamine

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „See on olnud suurepärase tegevus ja kõik on andnud sellesse oma panuse. See on meile väärtuslik viis õppida, kui oluline on igapäevane panus.”

4 | ÕPIVÄLJUND

Anda lastele ja peredele võimalus õppida, kuidas olla ühtne kogukond.

Korraldage kooliaasta alguses pagulastaustaga lastele tervitusõhtu või igakuine hommikusöök mängudega, et terve kogukond saaks omavahel suhelda. Lapsed võivad valida mängu, valmistada sööki ja jooke või laulda tervituslaulu.

5 | ÕPIVÄLJUND

Õppida koos töötama, et luua midagi kaasavat. Mõista, et igäühe panus on oluline.

Kirjutage teistele lastele lugu või luuleraamat, et mõista pagulastest lapse kogemusi. Raamatu võib annetada kooli või kohalikule raamatukogule. Igal lapsel võiks olla üks eksemplar.

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „See on olnud suurepärase tegevus ja kõik on andnud sellesse oma panuse. See on meile väärtuslik viis õppida, kui oluline on igäühe panus.”

6 | ÕPIVÄLJUND

Suurendada empaatiat äsja saabunud põgenikest laste olukorra suhtes.

Kirjutage äsja riiki saabunud lastele kirju selle kohta, milline on elu koolis. Kirjad võib viia vastuvõtukeskustesse, et jagada neid seal elavate lastega. Eestis asuvad varjupaigataotlejate majutuskeskused Vaos ja Vägeval. Vaadake lähemalt: www.hoolekandeteenused.ee/majutuskeskus/

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „Aitäh, et kirjutate neid kirju lastele, kes on äsja uude riiki saabunud. Oluline on mõelda teiste olukorrale.”

7 | ÕPIVÄLJUND

Mõista minu riigis varjupaika taotlevate laste olukorda.

1. samm. Võtke ühendust vastuvõtukeskusega, et uurida, kas neil on võimalust selgitada vastuvõtukeskuste süsteemi ja varjupaigamenetlust. Eestis asuvad varjupaigataotlejate majutuskeskused Vaos ja Vägeval. Vaadake lähemalt:

www.hoolekandeteenused.ee/majutuskeskus/

2. samm. Mõni keskus võib saata teie klassi või kooli oma esindaja, samuti võib olla võimalus suhelda teiste noortega, näiteks saata neile kirju, mängida koos jalgpalli või korraldada mängu.

3. samm. Vaadake, kus ja kuidas saab teie piirkonnas tutvuda rahvusvahelise kaitse taotlejatest laste ja õpilaste kogemustega praktilisemal tasandil.

Soovituslik lõppsõna aruteluks võib sisaldada tänu neile, kes on osalenud külaskäigul või muus tegevuses.

8 | ÕPIVÄLJUND

Pagulastaustaga perede kaasamine meie klassi tegevusse on suurepärase võimalus mõista, kui mitmekesine ja huvitav on meie klass.

Paluge lastevanematel jagada ideid kultuurierinevusi tähistava tegevuspäeva jaoks, näiteks toiduvalmistamise või kultuuritegevuste tarvis. Korraldage rühmaarutelu või klassikoosolek lastevanemate ideede nimekirjaga, et näha, milliste ideede elluviimisest on lapsed huvitatud.

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „Täname kõiki lastevanemaid osalemise eest.”

9

ÕPIVÄLJUND

Mõista minu riigis elavate pagulaste olukorda.

1. samm. Kõigepealt kontrollige, kas teie klassis või koolis on pagulastest lapsi. Kui on, siis küsige nende vanematelt, kas nad oleksid valmis jagama oma kogemusi pagulaseks olemise kohta või rääkima enda elust koduriigis. Kui ei ole, võtke ühendust kohaliku kogukonna organisatsiooniga, kes aitab pagulasi, ja küsige, kas seal on mõni pagulane või töötaja, kes saaks klassi külastada.

2. samm. Julgustage lapsi esitama võimalikult palju küsimusi, et mõista pagulaste kogemusi uues riigis kohanemisel.

3. samm. Paluge õpilastel küsida, kuidas nad saaksid sellele sündmuste käigule kaasa aidata, ja seejärel kavandage klassina projekt, mis sisaldab pagulastelt või mõnel organisatsioonilt saadud tagasisidet.

Soovituslik lõppsõna aruteluks: „*Täname kõiki, kes on osalenud külaskäigul või muus tegevuses, ja juhime tähelepanu sellele, kui kasulik on õppida tundma pagulaste elu, suheldes pagulastaustaga inimestega.*”

Rohkem materjale leiate aadressilt unhcr.org/teaching-about-refugees

Koostanud Mialy Dermish, kaasa aidanud Laetitia Lemaistre.
© 2021 UNHCR

Õppematerjalid eesti keeles: maailmakool.ee/unhcr